

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Jozefa Hargaša a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v právnej veci **žalobcov: 1/ Ing. R. B.**, bytom B.B., **2/ V. Ž.**, bytom B.B. **3/ J. H.**, bytom B.B. **4/ D. B.**, bytom B.B., **5/ A. M.**, B.B., **6/ J. Š.**, bytom B.B., **7/ B. L.**, bytom B.B., zastúpení *advokátom* JUDr. M. Š., CSc., Advokátska kancelária v Bratislave, N. proti **žalovanému: Katastrálny úrad v Trenčíne**, M. R. Š. č. 20, Trenčín, za účasti: 1/ F. Ž., bytom B.B., 2/ D. B., bytom B.B., 3/ J. R., bytom B.B., o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. Co 5/08, C 14/08, sp.zn. A/2008/4294 zo dňa 22. decembra 2008, o odvolaní žalobcov a F. Ž. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/10/2009 - 90 zo dňa 14. júla 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne č. k. 11S/10/2009 - 90 zo dňa 14. júla 2010 **z m e ň u j e** tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 22. decembra 2008, č.j. Co 5/08, C 14/08, A/2008/4294 **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom náhradu trov konania v sume 66 € v lehote troch dní od právoplatnosti rozsudku do rúk ich právneho zástupcu JUDr. M. Š., CSc..

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd zamietol žalobu, ktorou sa žalobcovia domáhali preskúmania rozhodnutia žalovaného uvedeného v záhlaví tohto rozsudku, ktorým žalovaný správny orgán - Katastrálny úrad v Trenčíne potvrdil rozhodnutie Správy katastra v Bánovciach nad Bebravou č. C 14/08 zo dňa 4.11.2008. Konanie o žalobe žalobcu 2/ zastavil. Právnomu zástupcovi žalobcov vrátil časť súdneho poplatku v sume 262,80 eur. Žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

Z odôvodnenia uvedeného rozsudku vyplýva, že krajský súd po preskúmaní zákonnosti napadnutého rozhodnutia a postupu žalovaného, mal preukázané, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím potvrdil rozhodnutie Správy katastra Bánovce nad Bebravou

zo dňa 4.11.2008 č. C 14/08 v konaní o námietke, ktorú podali žalobcovia okrem žalobcu 2/, proti návrhu registra obnovennej evidencie pozemkov (ROEP) v kat. úz. B., týkajúcej sa neriešenia obecnej cesty za ich záhradami; v námietke žalobcovia uvádzali, že predmetná cesta bola vytvorená zmluvami z roku 1946 a 1947 na parc. č. X.X. a X.X., ktoré zakúpili od pôvodných vlastníkov M. B. a manželky E.; prvostupňový správny orgán v odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že pri rozhodovaní vychádzal zo skutkových zistení, že v geometrickom pláne z r. 1949 sú vytvorené parc. č. X.X. a X.X. a boli zapísané do vl. č. X. pod č.d. 251/51, ale parc. č. X.X. bola neskôr menená; v reštitučnom konaní pozemkový úrad vydal nehnuteľnosti právnym nástupcom pôvodných vlastníkov, ktorí nehnuteľnosti previedli na iné osoby a v súčasnosti na parc. č. X.X. a X.X. sú zobrazené parc. č. X. a X. a parc. č. X., ktorá je evidovaná, ale v kat. úz. M. a sú vedené na LV a z tohto dôvodu nie sú ani predmetom konania ROEP (§ 1 ods. 2 zák. č. 180/95 Z.z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“); správny orgán ďalej zistil, že v pozemkovej knihe nie je pri parc. č. X.X. a X.X. zapísané vecné bremeno – právo prechodu cez tieto pozemky v prospech vlastníkov parc. č. X.X.X. až X.X.X., ani vo vložkách, kde sú zapísané parc. č. X.X.X. až X.X.X.; vychádzajúc z tohto zisteného skutkového stavu prvostupňový správny orgán s prihliadnutím na negatívne stanovisko komisie, námietke nevyhovel; žalobcovia sa proti prvostupňovému rozhodnutiu odvolali; žalovaný v odvolacom konaní potvrdil prvostupňové rozhodnutie, keď zistil, že z parc. č.X.X. boli geometrickým plánom 7.7.1949 vytvorené stavebné pozemky označené pod č. X.X.X. až X.X.X. a na základe kúpnych zmlúv z r. 1949 boli zapísané do pozemnoknižnej vl. č. X. až X., zmena bola vyznačená aj vo vl. č. X., kde bola pôvodne parc. č. X.X. zapísaná, pričom tam nie je zapísané žiadne vecné bremeno, ani že sa má zriadiť okolo novovytvorených parciel, ďalej zistil, že parc. č. X.X. a X.X. boli vytvorené až geometrickým plánom z 24.11.1949 a zapísané do vl. č. X. až v r. 1951 (B24) a ani tam nie je zápis o práve prechodu; žalovaný v odôvodnení rozhodnutia poukázal na to, že v tom období za správnosť zápisu zodpovedali súdy a správne orgány teraz správnosť zápisu nemôžu posudzovať, ako aj, že parc. č. X.X. a X.X. sa nestali obecnými cestami, boli v súkromnom vlastníctve do r. 1961 a v roku 1997 v reštitučnom konaní boli aj s ďalšími parcelami vedenými vo vl. č. X. vrátené oprávnenej osobe.

Z administratívneho spisu krajský súd ďalej zistil, že žalobcovia v námietke proti návrhu ROEP vychádzali z obsahu kúpnych zmlúv z roku 1946 a 1947, ktorými ich právni predchodcovia odkúpili časti parc. č. X. zapísanej vo vl. č. X. pre kat. úz. D. vo výmere 600 štvorcových siah, novovytvorené parcely nemali čísla, keďže išlo len o „dočasné“ zmluvy, v bode 11. uvedených kúpnych zmlúv sa uvádza, že ide o kúpu stavebného pozemku s tým, že z parcely predávajúcich (M. B. a manželka E.) v kat. úz. D. v hone S. z parc. č. X. od susedov Š. P. a manž. pri pajte pre vchod bol ponechaný 10 m voľný priestor a tento bod 11. v kúpnej zmluve žalobcovia považujú za zriadenie vecného bremena – práva prechodu, keďže od kúpy pozemkov tento priestor, situovaný za záhradami ich rodinných domov, všetci užívali ako cestu na prístup k záhradám bez rušenia a tento stav bol rešpektovaný všetkými až doposiaľ.

Krajský súd konštatoval, že vecné bremeno nebolo zapísané v pozemkovej knihe ani v evidencii nehnuteľností v katastri a žalobca 1/ nepredložil relevantný dôkaz na svoje tvrdenie, že o tom rozhodoval v roku 1948 Ľudový súd v Bánovciach nad Bebravou. Poukázal na to, že v roku 1997 došlo v reštitučnom konaní k vydaniu nehnuteľností susediacich s pozemkami žalobcov, ktorí neboli účastníkmi reštitučného konania a nevedeli o rozsahu reštitúcií a v podstate až po vydaní územného rozhodnutia č. Výst. 3622/7852/2008 zo dňa 14.1.2009 sa dozvedeli o umiestnení nových rodinných domov a z toho usudzujú, že noví vlastníci pozemkov nebudú rešpektovať priestor o šírke 10 m ako cestu, čím sú dotknuté ich záujmy.

Krajský súd po preskúmaní dospel k záveru, že vo veci bol dostatočne zistený skutkový stav a vyvodený aj správny právny záver, keď správne orgány pri posudzovaní námietky žalobcov vychádzali z ust. § 1 ods. 2 zákona, podľa ktorého predmetom konania sú pozemky vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou, ktoré nie sú evidované alebo sú evidované neúplne v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií, ak v tomto zákone nie je ustanovené inak, pretože ani účastník F. Ž. nepreukázal, že vecné bremeno bolo zapísané v evidencii nehnuteľností, s poukazom na to, že v danom prípade parc. č. X.X. a X.X., v súčasnosti parc. č. X. až X. (resp. ich súčasti) sú evidované na listoch vlastníctva pre fyzické osoby a vlastníctvo na LV je uzavreté ako celok, a preto neboli predmetom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim v zmysle zákona. Krajský súd námietku žalobcov v správnom konaní považoval za právne irelevantnú a jej zamietnutie správnymi orgánmi za dôvodné, z ktorých dôvodov žalobu zamietol.

Krajský súd záverom poukázal na to, že žalobcovia sa môžu svojho práva domáhať len v občianskoprávnom konaní.

Konanie voči žalobcovi 2/ krajský súd zastavil z dôvodu, že žalobca 2/ nebol oprávnený podať žalobu, keďže nebol účastníkom ani opomenutým účastníkom správneho konania (§ 250d ods. 3 O.s.p.).

Podľa § 11 ods. 2, 3 zák. č. 71/1992 Zb. v znení neskorších predpisov krajský súd vrátil žalobcom časť poplatku, keďže bol zaplatený vo vyššej sume, než sa mal platiť, ale krátený o 1 % t.j. 262,80 eur (331,50 – 66 = 265,50 – 2,655 = 262,80 eur), keď na základe výzvy súdu na zaplatenie súdneho poplatku v sume 66 eur zaplatili 331,50 eur.

Rozhodnutie o náhrade trov konania krajský súd odôvodnil podľa § 250k ods. 1 O.s.p.. Žalobcom náhradu trov konania nepriznal, pretože v konaní nemali úspech.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu sa odvolali žalobcovia. Žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne žiadali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil a žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Nestotožnili sa s právnym názorom súdu prvého stupňa a trvali na tom, že dôvody, tak, ako boli uvedené v žalobnom návrhu, sú reálne. Poukázali na to, že žalobu zdôvodnili obsahom kúpnych zmlúv z rokov 1946 a 1947, ktoré uzatvorili ich právni predchodcovia a na základe týchto kúpnych zmlúv vstúpili do nikým nerušenej držby v dobrej viere, zaplatili kúpnu cenu, boli dobromyseľní a verili, že predávajúci majú usporiadané právne vzťahy, keď do uzatvorených kúpnych zmlúv právni predchodcovia žalobcov v katastrálnych konaniach určili, že predmetom kúpy je aj právo prechodu, ktoré všetci rešpektovali. Naďalej trvali na tom právnom názore, že správne orgány nepostupovali správne a vo veci nezistili skutkový stav od roku 1946, nezaoberali sa reálnou držbou, ktorá nebola nikým rušená. Namietali, že vydanie predmetných pozemkov v reštitučnom konaní nebolo v súlade so zákonom, keď v reštitučnom konaní nebolo zistené, či ide skutočne o oprávnenú osobu, napadnuté rozhodnutie nepodpísal štatutárny orgán a vo veci nebolo rozhodnuté bez prietahov. Považovali rozhodnutie za nezákonné, i keď správny orgán mal preukázané, že nehnuteľnosť slúžila na prechod k iným nehnuteľnostiam, že nemala povahu cesty a vlastníctvo k nej bolo súkromné až do roku 1961.

Vyslovili názor, že ani súd prvého stupňa sa adekvátne nevysporiadal s dôvodmi ich žaloby a z uvedeného dôvodu nesprávne zistil a vyhodnotil skutkový stav veci. Dôvodili, že nesprávnosť zápisu nemôže byť na ťarchu žalobcov, ktorých právni predchodcovia na zápis zmeny vlastníckeho práva predložili kúpne zmluvy z rokov 1946 a správny orgán nemusí kontrolovať správnosť zápisu, ale vydaniu rozhodnutia by malo predchádzať úplné a reálne zistenie skutkového stavu veci a overenie si reálnej držby.

Súčasne uviedli, že nie sú toho názoru, že súd prvého stupňa sa úplne a správne vyrovnal s procesným pochybením, pre ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn. 1Sžo 246/09 zo dňa 10.3.2010 napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu súčasne podal odvolanie F. Ž.. V dôvodoch odvolania uviedol chronologický vývoj skutkových okolností viažucich sa k vzniku vecného práva prechodu od roku 1946 na základe kúpnopredajných zmlúv, ktoré uzavreli právni predchodcovia účastníkov správneho konania ako kupujúci a M. B. a manž. E. ako predávajúci. Dôvodil, že právo prechodu, ktoré bolo zriadené uvedenými kúpnopredajnými zmluvami, bolo užívané viac ako 60 rokov nikým nerušené, z ktorého dôvodu by žalobu na súd mali podať tí, ktorí vznik ich práva prechodu popierajú. Vzhľadom k tomu, že správne orgány oboch stupňov v konaní o návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov nerešpektovali existenciu ich práva prechodu a tento do návrhu registra nevyznačili napriek ich námietkam proti návrhu registra, považoval rozhodnutia správnych orgánov za nezákonné. Posudzujúc odvolanie podľa obsahu v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 41 ods. 2 odvolateľ sa domáhal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie žalovaného správneho orgánu zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie s právnym názorom, že námietky účastníkov správneho konania boli dôvodné a teda bude povinnosťou správnych orgánov do návrhu registra existenciu predmetného práva prechodu zapísať.

Žalovaný správny orgán sa na odvolania nevyjadril, odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (ust. § 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu v rozsahu dôvodov uvedených v odvolaniach (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s ust. § 212 ods. 1 O.s.p.) postupom podľa ust. § 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p., keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2), a dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd zamietol žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu, ktorým žalovaný zamietol odvolania účastníkov správneho konania proti rozhodnutiu Správy katastra Bánovce nad Bebravou v konaní o námietkach, ktoré podali proti návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) v kat. úz. B. z dôvodu nezapisania práva prechodu, a preto odvolací súd v rozsahu odvolacích dôvodov preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného správneho orgánu ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a konanie im predchádzajúce, najmä z toho

pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so všetkými námietkami uvedenými v žalobe a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci je rozhodnutie a postup žalovaného správneho orgánu, ktorým rozhodnutím žalovaný s konečnou platnosťou v rámci konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim v katastrálnom území B. nevyhovел námietke účastníkov správneho konania.

Účelom zákona č. 180/1995 Z.z. je v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len "konanie") zistiť dostupné údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim a na ich základe zostaviť a schváliť register obnovennej evidencie pozemkov (ďalej len "register"). Predmetom konania sú pozemky vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou (§ 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov - ďalej len „katastrálny zákon“), ktoré nie sú evidované alebo sú evidované neúplne podľa osobitných predpisov v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií (§ 8 ods. 1 písm. a/ a b/ a § 78 ods. 1 katastrálneho zákona) (ďalej len "pozemok"), ak v tomto zákone nie je ustanovené inak. Katastrálny úrad [§ 3 ods. 2 písm. a)] vyberie na konanie určený operát (napríklad § 8 katastrálneho zákona) (§ 1 ods. 1, 2, 3 zákona).

Podľa § 4 ods. 1, 2 písm. a/, b/, c/ zákona č. 180/1995 Z.z. správny orgán zriaďuje pre každú obec komisiu na obnovu evidencie pozemkov a právnych vzťahov k nim (ďalej len "komisia") (zákon Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov). **Komisia spolupracuje so štátnymi orgánmi a s účastníkmi konania pri príprave a pri organizačnom zabezpečení zostavenia registra, zabezpečuje a zhromažďuje podklady potrebné na zostavenie registra a na rozhodnutie správneho orgánu podľa § 11 a 12, plní ďalšie úlohy podľa tohto zákona.**

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z. na konanie podľa tohto zákona sa vzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní (zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov – ďalej len „správny poriadok“), ak nie je v tomto zákone ustanovené inak, alebo ak konanie neupravujú osobitné predpisy (katastrálny zákon).

Podľa § 6 ods. 1, 2 zákona č. 180/1995 Z.z. podklady potrebné na zostavenie registra sa zisťujú z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločnosťami alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci. Správny orgán zabezpečí zostavenie návrhu registra na základe údajov zistených podľa odseku 1 a ďalších podkladov. Priebeh hraníc pozemkov v prírode sa spravidla nezisťuje.

Podľa § 7 ods. 1 až 7 zákona č. 180/1995 Z.z. správny orgán uverejní návrh registra počas 30 dní na verejné nahliadnutie na obvyklom mieste v obci (jej časti) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia súčasne doručí do vlastných rúk každému účastníkovi, ktorého miesto trvalého pobytu alebo sídlo je známe, výpis z návrhu registra týkajúci sa pozemkov, ktoré sú podľa zistených údajov v jeho vlastníctve alebo v správe 13) spolu s poučením o možnosti podať námietky. Komisia spolu s výpisom z návrhu registra doručí účastníkovi výzvu na zaplatenie príspevku na finančné zabezpečenie konania podľa § 10

ods. 2 a 4. Neznámych vlastníkov a vlastníkov, ktorých miesto trvalého pobytu alebo sídlo nie je známe, zastupuje fond alebo správca, ak ide o lesné pozemky; komisia doručí fondu alebo správcovi výpis z návrhu registra.

Námietky spolu s ich odôvodnením možno podať komisii do 30 dní odo dňa

- a) doručenia výpisu z návrhu registra, ak ide o účastníkov konania, ktorým sa výpis doručuje,
- b) uverejnenia návrhu registra, ak ide o neznámych vlastníkov alebo účastníkov konania, ktorým výpis z návrhu registra nebolo možné doručiť alebo ich pobyt alebo sídlo nie sú známe.

Námietky posúdi komisia, ktorá si na tento účel vyžiada vyjadrenie toho, koho práva boli námietkou dotknuté a svedecké výpovede osôb oboznámených s miestnymi pomermi, a so svojim stanoviskom ich spolu predloží správneho orgánu na rozhodnutie. Rozhodnutie o námietkach a o schválení registra je preskúmateľné súdom.

Na námietky podané po uplynutí lehoty uvedenej v odseku 2 a na námietky, ktoré neobsahujú odôvodnenie, komisia neprihliadne. Komisia o tejto skutočnosti písomne informuje toho, kto námietku podal.

Schválený register je verejná listina, na základe ktorej katastrálny úrad zapíše údaje registra do katastra nehnuteľností (§ 34 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. v platnom znení). Na základe oznámenia správa katastra najviac 90 dní pred schválením registra nevykonáva zápisy vlastníckych a iných práv do katastra nehnuteľností k pozemkom, ktoré sú predmetom konania. Uvedené sa nevzťahuje na zápis záložného práva a vecného bremena k týmto pozemkom. Správa katastra po uplynutí tejto lehoty zapíše zmluvy, verejné listiny alebo iné listiny do katastra nehnuteľností až po identifikácii podľa zapísaného registra. Identifikáciu vykoná správa katastra z úradnej povinnosti. Identifikácia sa stáva súčasťou zmluvy, verejnej listiny alebo inej listiny a spolu s oznámením o vykonaní zápisu sa zašle účastníkom konania o zápise práv k nehnuteľnostiam (§ 22 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z.) a tým osobám, ktorých právo k pozemkom bolo zápisom dotknuté.

Ak schválený register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra. Po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu sa nové údaje zapíšu do katastra nehnuteľností. O zmene možno rozhodnúť do troch rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností.

Konanie o zmene údajov registra podľa odseku 6 nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Tým nie je dotknuté právo na začatie konania podľa osobitného predpisu (§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa § 11 ods. 1 až 11 zákona č. 180/1995 Z.z. správny orgán na návrh účastníka konania (ďalej len "navrhovateľ") rozhodnutím potvrdí, že navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemku vydržaním, ak sú splnené podmienky ustanovené týmto zákonom. Účastníkom konania je aj dedič oprávneného držiteľa.

Správny orgán v rozhodnutí podľa odseku 1 uvedie deň, ktorým navrhovateľ nadobudol vlastníctvo k pozemku vydržaním.

Návrh na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1 možno podať len na účely konania a najneskôr s podaním námietok (§ 7 ods. 2).

Návrh musí obsahovať skutočnosti o splnení podmienok vydržania ustanovených osobitným predpisom (§ 134 Občianskeho zákonníka), pričom a) navrhovateľ si môže započítat' aj čas pred účinnosťou osobitného predpisu (zákon č. 509/1991 Zb., ktorým sa mení, dopĺňa a upravuje Občiansky zákonník.), b) prekážkou vydržania podľa tohto zákona nie je, ak pozemok bol v užívaní poľnohospodárskej organizácie alebo lesnej organizácie

podľa skorších predpisov alebo ak je pozemok v čase podania návrhu v nájme (§ 22 zákona č. 229/1991 Zb.).

Navrhovateľ pripojí k návrhu dôkazy, ktoré má k dispozícii, alebo označí iné dôkazy, ktoré sú mu známe.

Komisia posúdi návrh rovnako, ako ustanovuje § 7 ods. 3; so svojím stanoviskom a s priloženými dôkazmi predloží návrhy správne orgánu na rozhodnutie.

Pri rozhodovaní podľa odseku 1 sa nepoužijú ustanovenia osobitného predpisu (§ 16 ods. 3 zákona Slovenskej národnej rady č. 330/1991 Zb. v znení neskorších predpisov.).

Správny orgán zamietne návrh na vydanie rozhodnutia podľa odseku 1, ak a) nie sú splnené podmienky na nadobudnutie vlastníctva vydržaním podľa tohto zákona, b) si vlastnícke právo k pozemku uplatnila v tomto konaní aj iná osoba alebo ak vlastnícke právo k pozemku je predmetom konania podľa osobitného predpisu (Napríklad § 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku, § 9 zákona č. 229/1991 Zb.).

Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom podľa osobitného predpisu (§ 247 až 250k Občianskeho súdneho poriadku).

Rozhodnutie podľa odseku 8 je konečné. Tým nie je dotknuté právo navrhovateľa domáhať sa určenia vlastníctva na súde podľa osobitného predpisu (§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku).

Nadobudnutie vlastníctva vydržaním na základe rozhodnutia vydaného podľa odseku 1 sa zapíše do registra. Tým nie je dotknuté právo iných osôb domáhať sa určenia vlastníctva na súde.

Podľa názoru odvolacieho súdu správne orgány oboch stupňov v preskúmvanej veci nepostupovali v intenciách citovaných právnych noriem, vo veci nezistili náležité skutkový stav a zo skutkových okolností nevyvodili správny právny záver, a preto rozhodnutie žalovaného správneho orgánu nie je možné považovať za súladne so zákonom, z ktorých dôvodov neboli splnené zákonné podmienky pre zamietnutie žaloby podľa § 250j ods. 1 O.s.p. súdom prvého stupňa.

Z citovaných právnych noriem vyplýva, že konanie o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim je technicky a právne zložitý proces, ktorý pozostáva z dvoch samostatných konaní, ktoré sú technicky a právne podmienené, a to z konania o zostavenie návrhu registra a z konania o schválenie registra. Komisia v konaní o zostavenie návrhu registra o obnove evidencie pozemkov vypracuje návrh registra na základe údajov zistených podľa § 6 ods. 1 zákona č. 180/1995 Z.z., teda z údajov poskytnutých nájomcami pozemkov, pozemkovými spoločnosťami alebo inými oprávnenými osobami, z katastrálneho operátu, štátnych archívov, z listín predložených účastníkmi konania, z výpovedí svedkov a z iných dôkazov získaných najmä pri prešetrovaní v obci a ďalších podkladov, pričom pribeh hraníc pozemkov v prírode sa spravidla nezisťuje. Proti tomuto návrhu je prípustné podať v zákonnej lehote námietky a v rovnakej lehote ako námietky je možné podať návrh na potvrdenie nadobudnutia vlastníctva k pozemku vydržaním. Námietky ako aj návrh na potvrdenie nadobudnutia vlastníctva vydržaním posúdi komisia, ktorá si na tento účel vyžiada vyjadrenie toho, koho práva boli námietkou alebo návrhom dotknuté a svedecké výpovede osôb oboznámených s miestnymi pomermi, a so svojím stanoviskom ich spolu predloží správne orgánu na rozhodnutie. Rozhodnutie o námietkach ako i o návrhu je preskúmateľné súdom. Ak schválený register obsahuje údaje o pozemkoch a právnych vzťahoch k nim, ktoré sú v rozpore s údajmi podľa § 6 ods. 1, správny orgán po prerokovaní v komisii rozhodne o zmene údajov schváleného registra. Po právoplatnosti rozhodnutia správneho orgánu sa

nové údaje zapíšu do katastra nehnuteľností. O zmene možno rozhodnúť do troch rokov od zápisu údajov registra do katastra nehnuteľností. Konanie o zmene údajov registra podľa odseku 6 nemožno začať, ak došlo k prevodu alebo prechodu vlastníctva pozemku na inú osobu. Tým nie je dotknuté právo na začatie konania podľa osobitného predpisu (§ 80 písm. c/ Občianskeho súdneho poriadku).

V citovanej právnej norme ustanovenej v § 7 v spojení s § 3 ods. 2 písm. a/ uvedeného zákona zákonodarca zveruje do právomoci katastrálneho úradu rozhodovať o námietkach voči návrhu registra, pričom v tejto právnej norme ustanovuje podmienky a postup správneho orgánu v konaní o námietke oprávnenej osoby, z čoho vyplýva, že povinnosťou správneho orgánu je posudzovať splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie a za tým účelom vykonať dokazovanie a zistiť skutočný stav vecí v súlade s ustanoveniami správneho poriadku. Obdobnou právnou úpravou ustanovenou v právnej norme § 11 zákona č. 180/1995 Zb. zákonodarca zveruje do právomoci správneho orgánu rozhodovať o návrhu navrhovateľa na potvrdenie nadobudnutia vlastníctva k pozemku vydržaním.

Odvolací súd v danej veci z predloženého spisového materiálu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spis zistil, že Správa katastra v Bánovciach nad Bebravou rozhodnutím zo dňa 4.11.2008 č. C 14/2008 o námietke účastníkov konania – Ing. R. B., J. H., D. B., A. M., J. Š., F. Ž., B. L., D. B. a J. R., proti návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov, týkajúcej sa neevidovania a neriešenia obecnej cesty, ktorá bola za záhradami a ktorá je evidovaná v bode 11 kúpnych zmlúv z roku 1946, rozhodla tak, že námietke namietajúcich nevyhovuje a údaje v návrhu registra obnovenej evidencie pozemkov zostávajú nezmenené; na základe odvolania namietajúcich proti tomuto rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu žalovaný správny orgán rozhodnutím zo dňa 22.12.2008 č.j. Co 5/08, C 14/08, sp. zn. A/2008/4294 (rozhodnutie napadnuté žalobou), potvrdil rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a odvolanie namietajúcich zamietol. Žalovaný v odôvodnení uvedeného rozhodnutia konštatoval, že z pkn. parc. č. X.X. boli geom. plánom zo dňa 7. júla 1949 vytvorené stavebné pozemky označené parc. č. X.X.X., X.X.3, X.X.4, X.X.5, X.X.6, X.17, X.X.8 a X.X.X., podľa kúpnych zmlúv čd. 1901/49 boli novovytvorené pozemky zapísané do pkn. vl. č. X. až X., v pkn. vl. č. X. bola zmena vyznačená pod B19, pričom pri tomto zápise nie je poznačené žiadne právo prechodu, a ani nie je poznačené, že sa zriaďuje na parcele vecné bremeno a ani to, že sa má okolo novovytvorených parciel vytvoriť poľná cesta; ďalej uviedol, že čo sa týka parc. č. X.X. a X.X., tie vznikli až podľa geom. plánu č. j. 41/1949 zo dňa 24.11.1949, zápis v pkn. vložke č. X. sa uskutočnil v roku 1951 ako čd. 251/51 pod B24, k zmene vlastníctva nedošlo a stále boli vo vlastníctve manž. B., pričom ani pri tomto zápise nie je poznačené na novovzniknutých parcelách právo prechodu pre iných vlastníkov a súčasne pri svojom rozhodovaní vychádzal zo skutkového zistenia, že v roku 1997 bolo k pôvodným parcelám vedeným v pkn. vl. č. X. prinavrátené vlastníctvo v celosti podľa zák. č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov oprávnenej osobe G. H., podkladom k rozhodnutiam Okresného úradu – odboru pozemkového poľnohospodárstva a lesného hospodárstva zn. PPL-6/96 rešt./Žo boli geometrické plány č. 31321704-262-219-95 a č. 31321704-236-171-96 s poukazom na to, že podľa zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov sú rozhodnutia štátnych orgánov verejné listiny, ktoré sa zapisujú do katastra nehnuteľností záznamom. Ďalej žalovaný uviedol, že následne došlo k rozdeleniu parciel na základe geometrického plánu a k ich postupnému odpredaju novým

vlastníkom. Podľa názoru žalovaného, keďže na daných parcelách sú založené listy vlastníctva, tieto nie sú podľa zákona č. 180/1995 Z.z. predmetom konania.

Ďalej odvolací súd z administratívneho spisu zistil, že účastníci správneho konania s podaním námietok súčasne ako prílohu predložili kúpne zmluvy z roku 1946, ktoré uzavreli ich právni predchodcovia ako kupujúci a M. B. a manž. E. ako predávajúci; z predložených zmlúv vyplýva, že zmluvné strany ich uzavreli ako dočasné zmluvy a ich predmetom bolo dojednanie zmluvných strán o uzatvorení definitívnych zmlúv o prevode vlastníctva k pozemkom vytvorených z pôvodnej pozemnoknižnej parc. č. X. kat. úz. D. zapísanej v pk. vl. č. X., súčasťou týchto zmlúv bol zmluvnými stranami dojednaný prechod k novovytvoreným pozemkom; k uzavretiu definitívnych zmlúv zmluvnými stranami nikdy nedošlo a budúci nadobúdatelia (právni predchodcovia účastníkov konania) podľa predmetných zmlúv nadobudli vlastníctvo k novovytvoreným pozemkom z pk. parc. č. X. titulom vydržania na základe zápisnice spísanej komisiou Okresného súdu v Bánovciach nad Bebravou dňa 24.11.1949, ktorá bola zapísaná v pozemkovej knihe pod Čd 1901/49 vo vl. č. X. až X., pričom z obsahu uvedenej zápisnice vyplýva, že predmetom konania komisie bola len úprava vlastníckeho práva k novovytvoreným pozemkom podľa geometrického plánu zo 7.7.1949, pričom predmetom tohto konania nebolo riešenie a úprava, ktorá by sa týkala aj práva prechodu, dojednaného účastníkmi zmluvných strán v uvedených v kúpnych zmluvách z roku 1946; zápis práva prechodu v prospech vlastníkov novovytvorených pozemkov z parc. č. X. (právnych predchodcov účastníkov konania) do pozemkovej knihy sa nikdy nevykonal, napriek tomu podľa tvrdení účastníkov konania, vlastníci novovytvorených pozemkov právo prechodu užívali tak, ako bolo dojednané v zmluvách z roku 1946 v dobrej viere, že im prináleží.

Odvolací súd súčasne z administratívneho spisu zistil, že účastníci konania v konaní o námietkach podaných proti návrhu registra na obnovu evidencie pozemkov začatého na základe ich podania zo dňa 18.2.2008 na Správu katastra v Bánovciach nad Bebravou sa domáhali zachovania cesty, ktorá sa užívala na základe dojednania práva prechodu uvedeného v predmetných zmluvách z roku 1946.

Odvolací súd na základe skutkových zistení v danej veci dospel k záveru, že správne orgány doposiaľ nevenovali dostatočnú pozornosť k podaniu účastníkov konania z 18.2.2008, keďže z obsahu tohto podania, posudzujúc ho v spojení s prednesmi účastníkov v konaní, vyplýva, že účastníci sa domáhajú zaevidovania predmetnej cesty do návrhu registra práve z dôvodu, že táto bola vo forme prechodu dojednaná zmluvne v roku 1946, ich právni predchodcovia za ňu zaplatili a užívali ju mnoho rokov v dobrej viere, že im dojednaný prechod patrí. Z uvedeného teda vyplýva záver, že účastníci i keď podanie označili ako námietky, z jeho obsahu vyplýva, že sa domáhajú potvrdenia (určenia) práva prechodu podľa dojednania v zmluvách z roku 1946 titulom vydržania (držby). Z uvedeného dôvodu bolo povinnosťou správneho orgánu postupovať pri prejednaní takéhoto návrhu v zmysle § 11 zákona č. 180/1995 Z.z..

Odvolací súd nesúhlasí s názorom žalovaného správneho orgánu, že vzhľadom k tomu, že k pozemkom, ktorých sa týka právo prechodu, sú založené listy vlastníctva, tieto nie sú predmetom konania podľa zákona č. 180/1995 Z.z.. Vychádzajúc z účelu zákona č. 180/1995 Z.z. **predmetom konania sú pozemky vymedzené plošne vlastníckymi vzťahmi alebo držbou** (§ 3 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších predpisov - ďalej len „katastrálny zákon“), **ktoré nie sú evidované alebo sú**

vidované neúplne podľa osobitných predpisov v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií (§ 8 ods. 1 písm. a/ a b/ a § 78 ods. 1 katastrálneho zákona) (ďalej len "pozemok"), ak v tomto zákone nie je ustanovené inak. Zo skutkových zistení v danej veci vyplýva, že účastníci správneho konania sa domáhajú zaevidovania cesty, ktorá bola v minulosti zriadená vo forme práva prechodu zmluvne dojednaného v roku 1946 a od uvedenej doby v takejto forme aj užívaná doposiaľ, pričom do pozemkovej knihy a neskôr do evidencie nehnuteľností nebola zapísaná, teda ide o zápis k pozemku, ku ktorému je evidencia v katastri nehnuteľností neúplná. Z uvedeného je teda zrejmé, že predmetom konania v danej veci je zápis k pozemku na základe držby, ktorý nebol evidovaný v pozemkovej knihe a ani neskôr v evidencii nehnuteľností, a preto žiadosť účastníkov konania sa týka pozemkov, ku ktorým vecnoprávne vzťahy sú evidované neúplne podľa osobitných predpisov v súbore geodetických informácií a v súbore popisných informácií (§ 8 ods. 1 písm. a/ a b/ a § 78 ods. 1 katastrálneho zákona). Správne orgány oboch stupňov teda postupovali v rozpore s účelom zákona č. 180/1995 Z.z..

Pokiaľ žalobcovia namietali, že vydanie predmetných pozemkov v reštitučnom konaní nebolo v súlade so zákonom, keď v reštitučnom konaní nebolo zistené, či ide skutočne o oprávnenú osobu, napadnuté rozhodnutie nepodpísal štatutárny orgán a vo veci nebolo rozhodnuté bez prietahov, odvolací súd ich námietku nepovažoval za dôvodnú. Rozhodnutie pozemkového úradu o reštitučnom nároku oprávnenej osoby je pre správny orgán v danej veci záväzné podľa § 40 ods. 1 správneho poriadku. Žalobcovia majú právo ochrany sa domáhať v inom konaní.

Odvolací súd neprihliadol ani na námietku zástupcu žalobcov, že súd prvého stupňa neodstránil procesné pochybenie vytýkané v uznesení Najvyššieho súdu č.k. 1 Sžo 246/09 z 10.3.2010. Zo skutkových okolností v danej veci vyplýva, že súd prvého stupňa predchádzajúcim rozsudkom rozhodol aj o nároku F. Ž., D. B. a J. R., ktorí žalobu proti žalovanému správnomu orgánu na preskúmanie zákonnosti uvedeného rozhodnutia nepodali, keďže neudelili advokátovi JUDr. M. Š., CSc., plnomocenstvo, aby aj v ich mene podal predmetnú žalobu a zastupoval ich v preskúmvacom konaní súdu v zmysle § 246c ods. 1 O.s.p. v spojení s § 24 a § 25. Pokiaľ teda advokát JUDr. M. Š. CSc. podal žalobu na krajský súd aj v ich mene, konal za iného bez plnomocenstva podľa § 33 ods. 2 OZ, keďže F. Ž., D. B. a J. R. právny úkon, ktorý vykonal v ich mene, ani dodatočne neschválili, ktoré pochybenie právny zástupca žalobcov neodstránil ani na výzvu súdu prvého stupňa v ďalšom konaní. Uvedené fyzické osoby nebolo možné považovať za účastníkov preskúmvacieho konania na strane žalobcov od počiatku. Vzhľadom k tomu, že boli však v danej veci účastníkmi správneho konania, súd prvého stupňa správne postupoval, keď ich pribral do konania uznesením č.k. 11S 10/2009-72 zo dňa 3. mája 2010 podľa § 250 ods. 1 O.s.p..

Vzhľadom na uvedené, pokiaľ Krajský súd v Trenčíne žalobu zamietol, odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. zmenil tak, že preskúmvané rozhodnutie žalovaného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 250k ods. 1. Žalobcom vzniklo právo na náhradu trov konania, pretože boli úspešní. Odvolací súd im priznal náhradu trov tohto konania, ktoré vyplývali zo spisu (§ 246c ods. 1 v spojení s § 151 ods. 2 O.s.p.) a to náhradu za zaplatený súdny poplatok za žalobu v sume 66 €. Nepriznal im náhradu trov, ktoré im vznikli právnym zastúpením, keďže ich právny zástupca náhradu trov konania síce uplatnil v odvolaní proti

rozsudku súdu prvého stupňa, avšak ich výšku v odvolaní a ani dodatočne v zákone určenej lehote nevyčíslil postupom podľa § 246c ods. 1 v spojení s § 151 ods. 1, 2 O.s.p..

Odvolací súd záverom poznamenáva, že z predloženého spisu krajského súdu vyplýva, že F. Ž. sa súčasne odvolal proti uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým bol zviazaný zaplatiť súdny poplatok za odvolanie proti rozsudku krajského súdu. Súd prvého stupňa v predkladacej správe, ktorou predložil vec odvolaciemu súdu na rozhodnutie len o odvolaní proti rozsudku, súčasne uviedol, že odvolanie na str. 125 je podané oneskorene. Odvolací súd nemohol o uvedenom odvolaní rozhodnúť z dôvodov, že z odvolania vôbec nie je zrejmé, čo odvolateľ namieta a z akého dôvodu, či súdny poplatok nemôže zaplatiť z majetkových resp. sociálnych dôvodov a súčasne, že nebolo možné posúdiť včasnosť alebo oneskorenosť podania tohto odvolania, keď k odvolaniu nebola pripojená poštová obálka a ani z prezenčnej pečiatky súdu nevyplývala skutočnosť, či odvolateľ podal odvolanie osobne v podateľni súdu. Bude povinnosťou súdu odstrániť nedostatky brániace jeho vybaveniu a následne vec opätovne predložiť odvolaciemu súdu na rozhodnutie, pokiaľ nedôjde k vybaveniu inak.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave, dňa 20. júla 2011

**JUDr. Zdenka Reisenauerová, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia:
Peter Szimeth